

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 136/05-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. mája 2005 predbežne prerokoval sťažnosť M. M., toho času vo výkone trestu odňatia slobody, ktorou namieta porušenie čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutiami Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 Ntok 5/04 z 23. septembra 2004 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 To 69/2004 z 10. februára 2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. apríla 2005 doručená sťažnosť M. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 50 ods. 6 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami Krajského súdu v Bratislave

(ďalej len „krajský súd) sp. zn. 1 Ntok 5/04 z 23. septembra 2004 (hoci v priloženom uznesení je uvedená sp. zn. 1 Ntok 5/00; pozn. ústavného súdu) a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 To 69/2004 z 10. februára 2005.

Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 30. marca 2004 krajskému súdu návrh na obnovu konania, ktorý podrobne odôvodnil. Krajský súd o tomto jeho návrhu rozhodol 23. septembra 2004 na verejnom zasadnutí tak, že ho zamietol. V sťažnosti sťažovateľ opakovane poukazuje na dôvody, pre ktoré návrh na povolenie obnovy konania bol dôvodný.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ďalej uvádza: *«Vo svojom odôvodnení KS v Ba (1Ntok 5/00), na str. 2 posledný odstavec, konštatuje, že na mieste činu boli zaistené 8 ks nábojníc kalibru 7,65 Browning českej výroby z toho 7 bolo vystrelených z jednej zbrane a jedna strela bola zaistená z tela poškodeného (...).*

Z horeuvedeného jednoznačne vyplýva, že nemôže byť pravdivé ďalšie tvrdenie KS v Ba (...) podľa ktorého so skutočnosťami o ktoré oprel „podaný návrh na povolenie obnovy konania a nejde teda o nové súdu doteraz neznáme skutočnosti“.

Ďalej je zarážajúci aj spôsob akým sa KS v Ba vysporiadal s návrhom na doplnenie dokazovania. Dôkazom toho je zápisnica z verejného zasadnutia na KS v Ba dňa 23. 9. 2004 sp. zn. 1 Ntok 5/04, str. 2: Zástupca Kraj. prokuratúry, bez udania dôvodov, paušálnym spôsobom navrhol „aby návrh na doplnenie dokazovania bol zamietnutý“. Nasledovala tichá porada senátu a návrh na doplnenie dokazovania bol zamietnutý. (...)

Podľa môjho názoru, keby KS v Ba chcel zabezpečiť pre mňa nezaujatý a spravodlivý proces v konaní o návrhu na povolenie obnovy tak by mohol postupovať aj podľa § 282 ods. 1 Tr. Por. a nie tak, že iba tichým súhlasom akceptoval neodôvodnený a s ničím nepodložený návrh prokurátora.»

Sťažovateľ podal proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 1 Ntok 5/04 z 23. septembra 2004 sťažnosť, ktorú najvyšší súd na neverejnom zasadnutí uznesením sp. zn. 3 To 69/2004 z 10. februára 2005 zamietol.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd:

„a) vyslovil, že právoplatným rozhodnutím boli porušené moje práva uvedené v predchádzajúcom odstavci v bode 1 až 4.

b) zrušil uznesenie Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 23. septembra 2004, sp. zn. 1 Ntok 5/00 a s tým súvisiace rozhodnutie Najvyššieho súdu v Bratislave, zo dňa 10. februára 2005, sp. zn. 3 To 69/2004

c) aby vec (1 Ntok 5/00) vrátil na ďalšie konanie Krajskému súdu v Bratislave.

d) aby zakázal Krajskému súdu v Bratislave pokračovať v porušovaní mojich práv.

e) aby do konečného rozhodnutia prerušil môj výkon trestu odňatia slobody právoplatne uloženého v pôvodnom konaní, t.j. rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27. apríla 2001, sp. zn. 1 T 5/00, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu zo dňa 6. septembra 2001, sp. zn. 5 To 32/2001.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona skúmal, či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené

alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 66/02, II. ÚS 17/05).

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie označených práv rozhodnutiami krajského súdu sp. zn. 1 Ntok 5/04 z 23. septembra 2004 a najvyššieho súdu sp. zn. 3 To 69/2004 z 10. februára 2005.

Ústavný súd zistil, že krajský súd uznesením sp. zn. 1 Ntok 5/04 z 23. septembra 2004 rozhodol, že návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania zamietol, *„lebo nezistil dôvody obnovy konania podľa § 278 ods. 1 Tr. por.“* Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 To 69/2004 z 10. februára 2005 zamietol s odôvodnením, že *„odsúdeným, resp. jeho obhajcom uvádzané okolnosti len interpretujú už známe dôkazy v podaní priaznivo pre odsúdeného. Tieto dôkazy však ako známe boli hodnotené súdmi, pričom ich záverom (aj vzhľadom na iné dôkazy) je záver o vine (...)“*.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy sú si všetci účastníci v konaní podľa odseku 2 rovní.

Ústavný súd vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti k rovnosti strán v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy okrem iného uviedol, že táto zásada sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje súd (m. m. PL. ÚS 43/95, II. ÚS 121/02). Rovnosť medzi obvineným a prokurátorom v trestnom konaní je relatívna vzhľadom na rozdiel v ich

procesnom a najmä faktickom postavení, ktorý vyplýva z ich rozdielnych funkcií a možností (napr. za prokurátorom stojí štátny aparát a donucovacia štátna moc). Ich rovnosť je potom príliehavejšie vyjadriteľná ako zásada rovnosti zbraní tvoriaca prvok spravodlivého súdneho konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, charakterizovaná v judikatúre k dohovoru. Ide o právo, aby každá strana súdneho konania mala možnosť hájiť si svoju vec pred súdom za podmienok, ktoré ju podstatne neznevýhodňujú v pomere k druhej strane [napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci De Haes a Gijssels v. Belgicko z 24. februára 1997, § 53 (mutatis mutandis III. ÚS 186/02)].

Podľa § 2 ods. 6 Trestného poriadku hodnotia orgány činné v trestnom konaní dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstarali orgány činné v trestnom konaní, alebo niektorá zo strán. Je teda na úvahe súdu, aby posúdil mieru dôkazov potrebných na preukázanie dokazovanej skutočnosti. V dôsledku toho nie je možné chápať ako porušenie zásady rovnosti medzi účastníkmi skutočnosť, že súd nepripustil a nevykonal dôkaz skutočnosti, ktorú už považoval za preukázanú.

Z uvedeného vyplýva, že neexistuje príčinná súvislosť medzi postupmi a rozhodnutiami všeobecných súdov (krajského súdu a najvyššieho súdu) a sťažovateľom namietaným porušením práv.

Podľa čl. 50 ods. 6 ústavy sa trestnosť činu posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

Pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti ústavný súd predovšetkým posúdil obsah a rozsah použitia ústavného zákazu retroaktivity v trestnom práve podľa čl. 50 ods. 6 ústavy, v súlade s ktorým sa podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný, posudzuje trestnosť činu a ukladanie trestu. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie. Takýto rozsah zákazu retroaktivity v trestnom práve potvrdzuje aj čl. 7 dohovoru a judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva naň nadväzujúca. Ústavný

súd pritom vychádzal zo zásady, podľa ktorej postup orgánu štátu rešpektujúci medzinárodné záväzky Slovenskej republiky (resp. postup, v rámci ktorého vykladá a aplikuje príslušný vnútroštátny predpis spôsobom súladným s platným medzinárodným záväzkom Slovenskej republiky) nesignalizuje *per se* možnosť porušenia čl. 50 ods. 6 ústavy, reálnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Zo spisového materiálu nevyplýva ani sťažovateľ nepreukázal, na základe akých skutočností namieta porušenie základného práva podľa čl. 50 ods. 6 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by v prípade sťažovateľa došlo k porušeniu zásady zákazu retroaktivity.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo (...) prejednaná.

Ústavný súd zo spisu zistil, že sťažovateľovi bol umožnený reálny prístup k súdu, keď všeobecný súd na základe ním podaného návrhu vo veci konal a rozhodol, pričom svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že skúmanie a prehodnocovanie pôvodných známych dôkazov nie je podľa zákona možné v konaní o povolenie obnovy konania, pričom sťažovateľ nepoukázal na žiadne nové a súdu neznáme skutočnosti alebo dôkazy. Právom na spravodlivý proces nemožno rozumieť povinnosť súdu vyhovieť každému podanému návrhu.

O návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania všeobecné súdy rozhodovali v súlade s ustanovením § 286 ods. 1 Trestného poriadku.

Ústavný súd stabilne judikoval, že do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne (napr. I. ÚS 24/00, III. ÚS 53/02, IV. ÚS 181/04). K tomu treba dodať, že aj taký zásah podlieha princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu a je preto podmienený tým, že zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne konanie všeobecného súdu nie je napravitel'né účinným procesným prostriedkom alebo postupom nadriadeného alebo inštančne vyššieho stupňa všeobecného súdu.

Ústavný súd nezistil, že by rozhodovanie všeobecných súdov bolo arbitrárne a nebolo náležite zdôvodnené, preto nemá príčinu zasahovať do sféry pôsobnosti všeobecných súdov (I. ÚS 19/02, I. ÚS 50/04).

Pokiaľ ide o porušenie čl. 2 ods. 2 ústavy, ktoré sťažovateľ namieta, ústavný súd už v rámci svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti vyslovil, že sťažnosť by mohla mať svoje opodstatnenie len vtedy, ak by právoplatnými rozhodnutiami všeobecných súdov boli konkrétnym spôsobom porušené konkrétne základné práva zaručené buď druhou hlavou ústavy (II. ÚS 11/95), alebo dohovorom (I. ÚS 4/00), prípadne inou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy. Ustanovenia vyjadrujúce zásady právneho štátu, a takým ustanovením je aj čl. 2 ods. 2 ústavy, nemožno samostatne aplikovať (a teda namietat' ich porušenie) v konaní o porušení individuálneho základného práva alebo slobody fyzickej osoby alebo právnickej osoby prostredníctvom a na základe sťažnosti pred ústavným súdom (mutatis mutandis I. ÚS 24/98, I. ÚS 12/01).

Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou opakovane vyslovil, že ak sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namietal také porušenie základného práva alebo slobody, ktoré podľa okolností prípadu nemohlo nastať, ústavný súd návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (napr. II. ÚS 70/99, III. ÚS 45/03, IV. ÚS 181/04).

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť po jej predbežnom prerokovaní odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie ústavného súdu o ďalších návrhoch sťažovateľa bolo bez právneho významu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. mája 2005

